

חברינו הפליטים ושוייץ

בלגיה והולנד, מקומות, אשר חיו בהם חיים נוחים לפני המלחמה. כנראה שכחו שהמטרה שם הפקירה את משפחותיהם והסגירתם לגרמנים לגירוש. לדעתם נעשה כל זה בלחץ הנאצים ואחר המלחמה תיפסק האנטישמיות באי רופה. במחנות המעצר בהם מרו כוים היהודים החפשים. יש עוד פחות התענינות בארץ ישראל. בי מחנה, אשר הייתי בו קודם, היה המצב אחר לגמרי. שם היה רק נוער חרדי אשר התכוון כולו ל עליה ארצה אחרי המלחמה. שם גם המצב הרוחני אחר לגמרי. ליי מוד, בעיות חינוך וארץ ישראל היו הדברים בהם עסקו בזמן ש היינו חפשים מעבודה. חלק ניכר מהנוער שם למד גם כמה שנים בישיבה או בבית המדרש.

כאן נוסד גם סניף לאגודת ישיבאל. אמנם נמצא הוא עוד בהתחלתו. לעומת זה הרי עובד במרץ הסניף של בית יעקב בהנהלתו של יעקב ברוגר (מקודם באנטוורפן רפן) וואליהו גרילק (אנטוורפן ווארשה). מזמן לזמן מתקיימות פגישות עם סניפים אחרים של אגודת ישראל, ממחנות מעצר, אחרים וכן עם הסניפים של יהודי שווייץ עצמם. לפני זמן מה התקיים כינוס במונטריי. נתכנסו כמאתיים איש. בין הנואמים היה בין השאר, הרב בוט שקו והרב ד"ר שלמה אהרמן, אשר הנו רב הפליטים בשווייץ, הממונה על המצב הדתי בכל מחנות הפליטים.

חברי תנועת אגודת ישראל, מקבלים ששה אחוזים בלבד ממספר רשיונות העליה, שהוקצבו ל שווייץ, אין אנו יכולים להשלים עם מספר קטן זה. אין הוא מספיק בשום אופן. האם גם הפעם לא יעלה בידינו להעלות את העולים שלנו, הנוער שלנו הוא כמה לעליה, לארץ ישראל — עשו כל מה שבידכם כדי להעלותו ארצה.

המכתב, אשר הננו מביאים כאן קטעים אחרים ממנו, הגיע לקיבוץ חפץ חיים ונכתב ע"י אחד מחברי הנוער האגודתי בגרמניה, אשר למד בישיבת פולדא והיידה (בלגיא), ואחר כך היה במחנה הפליטים בבוריגנון. בשווייץ כעת נמצא הנ"ל במחנה פליטים אחר בשווייץ, במור רגינס, בו מרוכזים פליטים יהודים חרדים.

... כאן נמצאים בערך 500 איש יחד עם ילדיהם, החיים חיים דתיים. הילדים מגיל 8 עד 16 מסדרים אצל משפחות.

אנו מסודרים בשלשה מלוגים ולכל משפחה יש חדר בפני עצמי. הילדים הקטנים גרים בבית ילדים והם יכולים להיות עם הוריהם בשבת כל היום כולו. ביום א' כל אחרי הצהרים ובכל יום שעה אחת. בשאר הזמן מטפלים בהן גנות, ברובן אגודאיות, ואחיות מצלבים האדום השווייצרי, המתמסר רוח ממש למען היהודים. הילדים מקבלים על ידי הגנות חינוך יהודי טוב. הילדים בגיל בית ספר מקבלים חינוך מתאים במקצועות לימודי היהדות ולימודי חול.

אנו הבוגרים, מוכרחים לעבוד כדי פרנסתנו. ז"א לבשל, לכבס, לתפור, לסרוג, לחטוב עצים וכו'. ומקבלים תמורת זה דמי-כיס, הן מספיקים בדוחק לנחוצות ביותר. היות ורובנו באנו בלי חפצים, מוכרחים אנו לקנות גם דבר-מה מזמן לזמן. וכן נחוצה לקנות עוד מיצרכי אוכל.

הנם מוגבלים כאן. ברור הוא, ש'אנו מאושרים על כך על ידינו להנצל, והננו מודים בתמידות ל מדינה השווייצרית שקיבלה אותנו בלבביות כה כנה. מצד שני הרינו כמובן מחכים ליום, בו נוכל לחיות שוב חיי חירות.

חלק הנעצרים במחנה שלנו, לצערנו לא גדול ביותר, רוצה לעלות לארץ ישראל, לאחר המלחמה. אחרים רוצים לחזור לצרפת,